

»Automobilový zákon« pokus podati dnešní stav této otázky s hlediska práva soukromého. Je nesporno, že autor zde řeší otázku velmi časovou, poněvadž v poslední době v dopravnictví nastal rozmach nikdy nečekaný. Dr. Mandl rozdělil svoji práci na tři části, z nichž první obsahuje znění zákona automobilového z r. 1908, druhá, nejobsáhlejší, pěkně systematicky rozdělena na 10 paragrafů, pak výklad tohoto zákona, v němž autor ukázal velkou obratnost ve výkladu právních předpisů, a konečně ve třetí části svého spisku zabývá se dr. Mandl danou otázkou s hlediska *de lege ferenda* se zaujetím jistého kritického postoje. V každém směru však dlužno uznati jeho patrnou snahu osvětliti danou otázku s různých hledisek; jeho značná znalost literatury a praxe Nejvyššího soudu a přehledné uspořádání látky pak ukazují, že autor jest s to, aby danou otázku soukromého práva vědeckými metodami dovedl zpracovati. Podotýká také, že touto velmi časovou otázkou zabýval se i 35. sjezd německých právníků v roce 1928 v Salzburku a to s hlediska její *jednotnosti*, totiž, zda nebylo by vhodné nově a jednotně upravit zásadu ručení železnic, drah silničních, jízdných silostrojů a letadel. Ač zmíněný sjezd odpověděl na tuto otázku negativně, přece ukázal, že jednotlivé obsahové odlišnosti ručních zákonů lze vyrovnati a že takové sblížení je namnoze žádoucím, stejně jako reforma uvnitř jednotlivých druhů ručení. Tento spisek podává tedy nynější stav jedné z otázek velmi časových a nadmíru zajímavých, s níž se takřka denně při moderní dopravě v životě setkáváme.

Fr. Olšar.

Dr. E. Chalupný: O otázce populační a reformě trestního práva.

Publikace Sociálního ústavu ČSR., č. 44, stran 40, cena 5 Kč. — Brožuru, jejímž obsahem je přednáška pronesená na schůzi Sociál. ústavu a později provedená debata členů Sociál. ústavu o ní, nelze posuzovat jako samostatné vědecké dílo, jak autor sám v úvodu podotýká. Vycházejí z nepřesnosti statistických čísel, řeší populační otázku s hlediska povšechného organického a sociálního vývoje. — Dle jednoho zákona živočišného vývoje je početnost druhů v opačném poměru k vyspělosti individuální. V důsledku toho i lidstvo primitivní, méně vyspělé bylo plodnější než ono, jehož kultura stoupla. Proto nelze ve zmenšování porodnosti t. j. v úpadku početním spatřovati vždy i úpadek kulturní a sociální, ba naopak. Pochybným jest ovšem výrok Chalupného »kvalita stojí nad kvantitou« s hlediska materialistického a hlavně militaristického. (Správně tu reagoval MUDr. Chvojka: »V zápase existenčním musejí podlehnouti jedinci sebedokonalejší, jestliže jsou napadeni velkým počtem jedinců nižšího druhu.«) — Rovněž nelze tvrditi, že plodnost organismu je úměrná jeho fyzické zdatnosti, jeho zdraví. (Ward: organismy nejhladovější jsou nejplodnější.) Podstata plodivé síly je pro nás tajemstvím a nelze ji žádným způsobem regulovat. Buduje na těchto faktech. Chalupný dokazuje mylnost snah usilujících o násilné zvětšení populace (starořímské pokusy, v přítomnosti extrémní populační agitace různých států, v první řadě politika Mussoliniho v Itálii). Populační problém lze řešit toliko sociálně, t. j. zlepšováním existenčních podmínek. — Právě tak, jako nelze populaci uměle regulovat, nelze na ni působit ani tresty na vyhánění plodu dle § 144 tr. z., pro jehož úplné a bezvýhradné (!) odstranění dr. Chalupný se přimlouvá. Této části přednášky, která je vybudována příliš subjektivně a tendenčně, nutno vytknouti věcnou neúplnost, na níž reagovalo v diskusí (obzvláště dr. Lány), jež se hlavně této části týkala. Karásek.

Dr. Ant. Ráliš: Delikty proti cti na venkově. (Kriminologická studie.) Nákl. právnické fakulty university Komenského. Bratislava 1929. V komisi Fr. Řivnáče v Praze. Cena 30 Kč. — Kriminologie je u nás téměř neznámou vědou. Nemáme dosud ani jediného skutečně kriminologického soustavného díla. Ojedinele a velmi zřídka se vyskytující časopisecké články, které se označují jako kriminologické úvahy, ve skutečnosti jimi nejsou. Není-li jejich obsah čistě trestně-právně dogmatický, jsou v nejlepším případě pojednáními rázu technicko-kri-